

Kollel Yom Rishon

Sunday Morning Learning Program for Men

WWW.KOLLELYOMRISHON.ORG

“Why do Kohanim in Chutz L’Aretz
Duchan only on Yom Tov?”

(1) בית יוסף אורח חיים סימן קכח

(2) שולחן ערוך או"ח סימן קכח

(3) משנה ברורה סימן קכח

(4) שער הציון סימן קכח

(5) שו"ת מהר"ם מרוטנברג ח"ד שמה

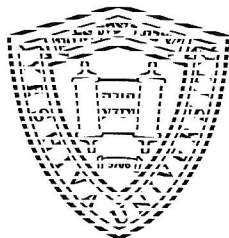
(6) ספר שבולי הלקט ענין תפילה סימן כג

(7) ערוך השולחן או"ח סימן קכח

(8) שו"ת בית אפרים או"ח סימן ו'

(9) פאת השולחן הל' ארץ ישראל ב:טז

(10) שו"ת ציץ אליעזר חלק ז סימן ו

Rabbi Aharon Kahn

ג' כסלו תשס"ז • 11/23/06

1) בית יוסף אורח חיים סימן קכח

כתב האגור (סי' קעו) שנשאל מהר"י מולין (שו"ת מהרי"ל החדשות סי' כא) למה אין הכהנים נושאים כפיהם בכל יום מאחר שהוא מצות עשה והשיב מפני שמנהג הכהנים לטבול קודם כמו שכתוב בהגהות מיימוניות ובכל יום קשה להם לטבול בחורף ולכן עלה המנהג דוקא ביום טוב וגם מטעם ביטול מלאכה וכשהכהן אינו נקרא אינו עובר עכ"ל דחק עצמו לקיים מנהג מקומו ואינו מספיק כי מה שכתב מפני שנוהגים לטבול קודם האי חומרא דאתי לידי קולא היא ותלי תניא בדלא תניא שהרי טבילה לנשיאת כפים לא הזכירה בתלמוד ואם הם נהגו להחמיר ולטבול למה יבטלו בשביל כך שלש עשה בכל יום ואף על פי שאינו עובר אלא א"כ נקרא מכל מקום מוטב להם שיקיימו שלש עשה בכל יום ולא יטבלו כיון שאינם מחוייבים משיטבלו ועל ידי כן יניחו מלקיים שלש עשה בכל יום ויירש כחם של בני ארץ ישראל וכל מלכות מצרים שנושאים כפיהם בכל יום ואינם טובלים לנשיאת כפים:

2) שולחן ערוך אורח חיים סימן קכח טעיף מד

כהן, אע"פ שהוא פנוי, סו נושא את כפיו. הגה: ויש אומרים (קס) סו דאינו נושא כפיו, דהשרוי בלא אשה שרוי בלא שמחה, והמברך יש לו להיות בשמחה (מרדכי פרק הקורא עומד); (קסא) ונהגו שנושא כפיו, (קסב) אע"פ שאינו נשוי, ומכל מקום הרוצה שלא לישא כפיו אין מוחזין בידו, רק שלא יהא בבית הכנסת (קסג) סו בשעה שקורין כהנים או אומרים להם ליטול ידיהם. נהגו (קסד) בכל מדינות אלו שאין נושאים כפים (קסה) ע אלא ב"ט, משום שאז (קסו) שרויים [עז] בשמחת י"ט, וטוב לב הוא יברך; מה שאין כן בשאר ימים, אפי' בשבתות השנה, שטרודים בהרהורים על מחייתם (קסז) ועל ביטול מלאכתם; ואפי' ב"ט, אין נושאים כפים אלא בתפלת מוסף, שיוצאים אז מבהכ"נ וישמחו בשמחת יו"ט (דברי עצמו). וכל שחרית ומוסף שאין נושאים בו כפים, עא אומר הש"צ: אלהינו ואלהי אבותינו וכו', כדלעיל סוף סי' קכ"ו; ויום הכפורים, נושאים בו כפים כמו ב"ט, ויש מקומות שנושאים בו כפים בנעילה, ויש מקומות אפי' בשחרית.

3) משנה ברורה סימן קכח

(קס) דאינו נושא כפיו - ומיהו נשוי שאין אשתו עמו מותר לכו"ע:
(קסא) ונהגו שנושא כפיו - היינו אפילו אין שם כהן אלא הוא:
(קסב) אע"פ שאינו נשוי - דדוקא באבלות מחמירין ששרוי בצער משא"כ בזה שאע"פ שאינו בשמחה מ"מ אינו שרוי בצער:
(קסג) בשעה שקורין כהנים - באמת צריך לצאת בברכת רצה וכמ"ש כמה פעמים אלא דגם בעת ברכת כהנים צריך שלא יהיה בביהכ"נ משום פגמא וכו"ל בס"ד:
(קסד) בכל מדינות אלו וכו' - ובא"י ובכל מלכות מצרים המנהג לישא כפים בכל יום והפוסקים קלסו למנהגם בזה:
(קסה) אלא ביו"ט משום וכו' - בין שחל בחול או בשבת ויש מקומות שנוהגין שאין נושאים כפים אפילו ביו"ט כשחל בשבת אבל אין מנהג זה עיקר כלל כמו שכתבו הרבה אחרונים. נהגו הכהנים סלטול בעצמן לטבול בעיו"ט משום נשיאת כפים שלמחר וגם בלא"ה צריך אדם לטהר א"ע ברגל ומ"מ אין זה מעכב בדיעבד:
(קסו) שרויים בשמחת יו"ט - וביורה"כ ג"כ נושאים כפים שיש בו שמחת מחילה וסליחה:
(קסז) ועל בטול מלאכתם - הלשון מגומגם וח"ו ישראל קדושים יצטערו בשבת על בטול מלאכתם ביום הקדוש. והנכון שצ"ל ובשביל בטול מלאכתם וקאי טעם זה על הא דלעיל שאין נושאים כפים בשאר ימים וכן פלגינהו בד"מ שכתב טעם לפי שטרודין בהרהורין וכו' להא דאין נושאים כפים בשבת ואימות החול כתב הטעם משום בטול מלאכה עיי"ש:

4) שער הציון סימן קכח

(קלב) ואף שנוהגין כן משום שחוששין שאין נ"כ אא"כ שטובלין לקריין ואין רוצים לבטל עונתן אין כדאי בזה לדחות מ"ע ומוטב שיהי נ"כ שף ששמשו ולא יכולין לחזור ולטבול [וגם עיין בסימן שכו במ"ב סקכ"ד דרוב האחרונים סותמין להקל לטבול לקריי בשבת ורק יזהר שלא יסחוט השער] וכו"ש מה שחוששין שהוא איסור גדול לשמש ובין עיי"ל לחטא והוא טעות שאין בו איסור כלל רק שהחמירו על עצמן [ח"א]

5) שו"ת מהר"ם מרוטנברג חלק ד (דפוס פראג) סימן שמה

מה שנהגו כהנים כשארע דבר בקרוביהם ושינו את מקומם שלא לשאת כפיהם כל זמן שאין יושבי' במקומן פר"י בר' יודא שלא מצא סמך בזה אלא [נהיגי כן] שכל העומד לברך ראוי שיהא שרוי בשמחה ובטוב לבב שכן מצינו ביצחק שאמר הביאה לי ציד ואכלה ואחר שאכל ושתה אמר לברכו והטעם הזה י"ל גם על פנוי שאינו עולה לדוכן שכל השרוי בלא אשה שרוי בלא שמחה (יבמות מ"ב ע"ב) ומצוה להנהיג מדות הראשונים שכן מצינו בתלמוד ירושלמי (פ' האומנין ה"א) מנהג עוקר הלכה.

6) ספר שבולי הלקט ענין תפילה סימן כג

דין סדר ברכת כהנים וכהן הראוי לישא כפיו ותפלות שיש בהן נשיאת כפים.
וכד מטי' שליחא דצבורא לומר שים שלום אם יש שם כהן עולה לדוכן וכהן שהמיר דתו וחזר בו אם ראוי לעלות לדוכן לישא את כפיו אם לאו תמצא לפנינו בהלכה ל"ג. שאלה לפני הגאונים ז"ל כהן שלא התפלל ומצא צבור מתפללין מותר לעלות לדוכן אי לא. תשובה לא מצינו דבר שמעכב ברכה אלא נטילת ידיים כדאמרינן כל כהן שלא נטל את ידיו לא ישא את כפיו אבל תפלה לא מצינו שמעכבת הלכך יעלה ויברך. כהן שעלה לדוכן מסייעו החזן שלא יטעה אי לא גם בזו לא מצינו חילוק בין אחד לשנים אלא כדאמרינן [אמר] אביי נקטינן לב' קורא כהנים לא' אינו קורא כהנים. ורב חסדא אמר אפי' לאחד קורא כהנים שאינו קורא אלא לשבט אבל לקרות מקריהו וכך מנהג פשוט בישראל בין כהן אחד בין שני כהנים החזן מקרא אותן על כל דבר ודבר והן עונין אחריו. ואינו כהנים כשהן מברכין ובאים לברך פותחין אצבעותיהם יש בהן ממש או מסורת. לא מצינו בתלמוד כל עיקר אלא שאומרינן בהו רבנן ככהנים כמה טעמים שהוא סימן שאימת שכינה עליהם כאילו הם מתחלחלין והיא שם עוברת ואע"פ ששינו בברכת כהנים במקדש היו אומרינן את השם ככתבו ובמדינה בכינויו. וזה סימן הוא כלומר שמזכירו ככתבו נאמר כאן אלא בשביל שהוא מדינה אנו מכנין. ועוד לשום אותו סימן לפיטוקין כי בברכה ראשונה מניחין אצבע הסמוכה לגודל ומשהי' אותה וכן בשניה מניחין אצבע האמצעית הסמוכה לאמה ומשהי' אותה וכן בשלישית מניחין רביעית הסמוכה לזרת והיא נקראת קמיצה כסדר הראשון. בפסיקתא דהחדש נהג זה עומד אחר כתליו אחר בתי מדרשות ובתי כנסיות. משיגת מן החלונות מבין כתפיהן של כהנים. מציץ מן החרכים מבין אצבעותיהן של כהנים. מצאתי בשם רבינו יצחק ב"ר יהודה זצ"ל ושאלתם למה נהגו כהנים שאירע להם דבר בקרובים ושינו את מקומן שלא לשאת את כפיהן כל זמן שאין יושבין במקומן. על דבר זה לא מצא רבינו סמך בהדיא ואמר לא על חנם נהגו כן שהרי כל כהן שאינו מברך עובר בשלשה עשה וזה יושב בטל ועובר. ואמר כמדומה לי

שעל דבר זה נהגו שכל מי שעומד לברך ראוי לו שיהא שרוי בשמחה ובטוב לבב שכן מצינו ביצחק אבינו שאמר לעשו הביאה לי ציד וגו' ולאחר שיאכל וישתה ותהא נפשו שמחה עליו אמר לברכו. לכן נראה שזה שדואג על מתו ויושב שלא במקומו אינו מברך בשמחה והטעם הזה יש לומר כמו כן על הפנוי שאינו עולה על הדוכן שכל השרוי בלא אשה שרוי בלא טובה ובלא שמחה. ואומר הרב מצוה להחזיק מנהג הראשונים בכל מה שהאדם יכול להחזיק שכן מצינו בתלמוד ירושלמי שהמנהג מבטל ההלכה וכמו כן מצינו בתלמוד בבלי שלנו דאמרין בב"ק בהגוזל זוטא שיירא שהיתה מהלכת במדבר ועמד עליה גייס לטורפה מחשבין לפי ממון וכו' ובלבד שלא ישנו ממנהג החמרין אלמא מנהג עוקר ההלכה: ואם אין שם כהן אומר החזן אלהינו ואלהי אבותינו ברכנו בברכה כו' בין בתפלת שחרית בין במוסף בין בנעילה אבל במנחה אין אומרין אותו. שאין נשיאת כפים במנחה משום דשכיחא שחרות ובמנחת תענית דליכא למיחש לשחרות נושאין כהנים כפיהן. והחזן אומר ברכנו בברכה חוץ ממנחת יום הכיפורים דכיון דנושאין בנעילה אין נושאין במנחה. כאשר אפשר בערוגת יום הכיפורים. ומקום שאין כהן לישא את כפיו והחזן אומר ברכנו בברכה אם ראוי לענות אחריו אמן אחר כל ברכה וברכה ואם צריך לעשות שינוי בין כהן לשליח צבור שלא יענו אמן אחר שליח צבור נשאל לרבינו האיי זצ"ל והשיב אין מנהג אצלינו לענות אמן על כל פסוק ופסוק לפי שמפי כהן הן ג' ברכות ושליח צבור מסדרן כעין ברכה אחת שאומר אלהינו ואלהי אבותינו ברכנו בברכה וכו' וזה מובחר אלא שהעונה אמן על כל פסוק ופסוק אין מחזירין אותו ויש כזה בסדר ברכות הרבה כגון יעלה ויבא כו' זכרנו ה' אלהינו בו לטובה יש שעונין אמן על כל ברכה וברכה ויש שעונין אמן בסוף:

7) ערוך השולחן או"ח סימן קכח סעיף ד'

ד וכל כהן שאינו עולה לדוכן אם אין בו א' מהדברים המעכבים שיהבאר לפנינו עובר בג' עשה כה תברכו אמור להם ושמו את שמי [סס] ולא דוקא הוא כמ"ש הרמב"ם סוף הל' תפלה וז"ל אע"פ שביטל מ"ע אחת ה"ו כעובר על ג' עשה ע"ש וכ"כ רבינו הב"י בסעיף ב' ע"ש ודע שיש מי שכתב שגם על הישראלי יש מ"ע שיתברך [ט"ת צטס חרדים] ולא דוקא הוא דהיון מצייט מ"ע זו אלא כלומר חיוב יש עליו להחברך מכהנים ואם אינו חושש לזה הוה כבועט בברכותיו של הקב"ה וראוי לעונש :

8) שו"ת בית אפרים או"ח סימן ו'

See attached pages

9) פאת השולחן הל' ארץ ישראל ב:טז

פז (ג) מנהג יפה בכל א"י שהכהנים נושאים כפיהם בכל ימות החול וביו"ט בשחרית ומוסף וביו"ט בשחרית ומוסף ונעילה וכן נוהגים בכל גלילות ספרד:

10) שו"ת ציץ אליעזר חלק ז סימן ו

בדין נשיאת כפים בכל יום ב"ה, ח"י אדר תש"כ. ירושלים עיה"ק תובב"א. החיים והשלום אל תלמידי היקר והחביב הרב המופלא ומופלג בתורה ויר"ש וכו' כמזהר"ר אברהם דוד שלם שליט"א. אחדשה"ט באהבה וכבוד.

שמחתי כעל כל הון לקבלת מכתבו עטוף ומעוטר בד"ת. ושמחה מיוחדת היתה לי ממשרתו החדשה שעליה מבשרני שב"ה מצא את שאהבה נפשו קהלה שלימה החרדה וצמאה לדבר ד'. יתן ד' וינהל את עדתו על מבועי התורה והיראה מבלי כל הפרעות ובע"ה יעלה מעלה לשם ולתפארת, ונקוה ליום שלא ירחק - שבו יזכה לחזור עם משפחתו היקרה אל חיק מולדתו כאן בארצנו הקדושה אשר אליה עינינו מיהלות כל היום וימצא רבנות מכובדת לפניו כיאות לו, וכעת לדה"ת.

(א) נהגתי במירוורך ההלכתי בקשר לנשיאות כפיים בכל יום אפי' בחול' ובעיקר בקרב עדות הספרדים, ונוסף לכל המקורות שהבאת מדברי הרמב"ם החינוך הב"י ונושאי כלי השו"ע. אוסיף להביא בזה דברי שו"ת רמ"ע מפאנו סי' צ"ה שכותב וז"ל: ומה שברוב העולם אין כהנים עולים לדוכן כל ימות השנה מנהג גרוע הוא ומשום בטול מלאכה לעם, ומי שנתחכם לחזק ידים רפות שתעמודנה ברפיון בקש סמך לאותו מנהג והפריז הרבה על המדה כי דרש סמוכים וישא אהרן את ידיו וירד מעשות החטאת לפיכך נהגו שלא לשאת את כפיהם אלא בימים טובים ובמוסף דוקא שיש בו חטאת והא קפחינו לכהנים בטעותא רבתא אלא שאין כהן עובר בעשה עד שיאמרו לו עלה עכ"ל.

כן אצטט גם דברי הפאת השולחן בה' א"י סי' ב' סעי' ט"ז שכותב וז"ל: מנהג יפה בכל א"י שהכהנים נושאים כפיהם בכל ימות החול וביו"ט בשחרית ומוסף ביו"ט בשחרית ומוסף ונעילה וכן נוהגים בכל גלילות ספרד עכ"ל ובבית ישראל ס"ק כ"ג מוסיף עוד ע"ז וכותב ומנהג טוב הוא ומקובל מקדמונים וע"פ סוד לקבל ברכות המברך ית"ש ע"י הכהנים בעלי החסד והכהנים מקיימים ג' מ"ע = מצות עשה = שנצטוו בתורה כמ"ש בגמ' דסוטה וכו' ובכוללנו מיום שזכינו לקבוע ישיבותינו בא"י ובירושלים עה"ק מנהגינו שהכהנים נושאים כפיהם בכל יום ובשבת ויו"ט ויו"כ כדת וכו' דעת רה"ג נ"ע עכ"ל. כל אלה מוסיפים חיזוק לדברך.

(ב) אולם הפרזות על המדה כאשר העזת לכתוב בתוקף נגד דברי רבינו הרמ"א בזה ולא יעשה כן, ועל כגון דא נאמר: דע לפני מי אתה עומד. ולמעשה כפי שכותבים הפוסקים יוצאים בני"ה האשכנזים ביד רמ"א לנהוג כמותו כמעט ברוב הגלילות בחול'ל, אם מטעמו ואם מטעמים אחרים שמצינו בדברי גדולי הפוסקים, עיין לדוגמא מ"ש בזה בשו"ת חתם סופר חאו"ח סי' כ"ג ובספר בנין שלמה סי' י', וכן בספר שו"ת ארץ צבי (פראמער) סי' ל' עיי"ש.

ופוק חזי מעשה - רב כזה בספר עליות אליהו לתולדות הגר"א ז"ל במעלות הסולם (ד' ט"ז ע"ב בהערה אות א') דאחרי שמביא דברי הפאה"ש והח"ס מעיד על מעשה גורא איך שעכבר מן השמים שלא לשנות מן המנהג שלא לישא כפים בכ"י וז"ל: ושמעתי שה' רבינו ז"ל רוצה להנהיג בהמה"ד שלו ג"כ בחול שישאו הכהנים כפיהם מד' היתה הנסיבה שביום ההוא שחשב זה נתפס בבית האסורים ע"פ עלילות שוא שנתגלגל עליו מענין המחלוקת בין הרב והקהל דוילנא כנודע ולכן אף שיצא חפשי מבית האסורים לא רצה עוד לקבוע המנהג הזה (הגרד"ל) ואני שמעתי מפה קודש דודי הגאון מוהר"ח ז"ל שכמה פעמים השתוקק רבו ז"ל

להנהיג בבית מדרשו שיהיו הכהנים נושאים כפיהם בכל יום ולא ערב לבו לעשות מעשה עד שפ"א =שפעם אחת= באמצע היום החליט בדעתו שלמחר ישאו הכהנים כפיהם והנה באותו היום לקחוהו ונתנוהו בתפיסה על העלילה שהעלילו עליו כמפורסם כנראה שמן השמים עכבו הדבר. ובאותו הסיפור אמר עוד דודי ז"ל שפ"א החליט בדעתו גם הוא שיצוה בעירו וואלזין למחרת שישאו הכהנים כפיהם והנה בלילה השייך ליום המחרת נשרף הבהמ"ד, מכ"ז נראה שלא אסתייע מילתא אולי למען כבוד של הראשונים שלפנינו עכ"ל. מב' עובדות אלה נלמד מה גדול כחו של מנהג זה בגלילות שנהגו שלא לישא כפיהם בכל יום.

ויעוין גם בספר ערוך השלחן בס"י קכ"ח סעי' ס"ד שכותב דכאלו בת קול יצא שלא להניח לנו לישא כפים בכל השנה כולה ומקובלני ששני גדולי הדור בדורות שלפנינו כל אחד במקומו רצה להנהיג נשיאת כפים בכל יום וכשהגבילו יום המוגבל לזה נתבלבל הענין ולא עלה להם ואמרו שרואים שמן השמים נגזרה כן ע"ש. ובישוב המנהג שלא לישא כפים גם בחול האריכו גם בישועות יעקב סי' קכ"ח ס"ק כ"ה וש"ת נפש חיה חאו"ח סי' מ', עיי"ש.

וראה זה חדש שגם בספר מדרש תלפיות בענף ברכת כהנים על יסוד דברי ספר הבהיר שכותב דאסור לעמוד בנשיאות כפים יותר משלש שעות שלא להטריח כלפי מעלה וכו' מוסיף וכותב וז"ל: אמר המאסף מכאן יש סיוע למקומות שאין עולים הכהנים לברך כי אם בשבת בלבד ויש מקומות בראש השנה ויום הכיפורים בלבד אפשר כדי שלא להטריח כמדובר עכ"ל, הרי שגם אחד מהדולי/מגדולי/רבי הספרדים טרח ליישב המנהג שלא לישא כפים כל יום, ועוד זאת למדנו מדבריו שאכן קיים גם מנהג כזה שלא לישא כי אם בר"ה ויוה"כ בלבד (מה שלכת"ר תמוה שמה טעם יש בזה).

(ג) כן מתפלא אני עליך מה שבירוך השני מהו הפוסל את הכהנים מלישא כפיהם דחית בקש הטעם שלא לישא כפים בגלל שהכהנים מחללי שבת, שנימק לך הרב שקדם לך, וכתבת שלא מצינו שלא יישאו כפיהם כ"א בהרג את הנפש או מומר לע"ז. ותמוה בעיני איך לא שמת לבך לדברי הפר"ח ועוד ופסק בפשיטות כן גם המשנה ברורה בס"ק קל"ד דאם הוא מומר לחלל שבת בפרהסיא הרי הוא כעו"ג ולא ישא כפיו עיי"ש.

[אמנם ישנם מאחרוני זמנינו שכותבים להתיר לכהן מחלל שבת לישא כפיו מנימוקים שונים, ובספר יסודי ישורון ח"ב מביא בשם הגאון רח"ע ז"ל (שנדפס בשמו בירחון הפרדס שנת תש"א) שכתב נימוק להתיר מטעם כי באם נאסור למחלל שבת לישא את כפיו יצא מזה קלקול כי ישכחו לגמרי שהם כהנים וישאו נשים הפסולות לכהונה ויטמאו מתים ע"ש, וראיתי גם מ"ש בזה בספר תורי זהב (אברמזאהן) בחלק השו"ת עיי"ש, אבל כ"ז כשהמדובר בשעה שאחרים נושאים כפיהם ורוצים רק למנוע כהן זה שלא יעלה, אבל שיבואו לכתחילה לתקן דבר נשיאת כפים בכל יום או בשבתות עבור כהנים מחללי שבת בזה כו"ע יודו שאין לעשות בכזאת ודיינו במה שיעלו בימים טובים ופשוט].

אסיפא דמגילתא לענין הלכה. אם הכהנים אינם מחללי שבת בפרהסיא ואינם מחותנים עם פסולי כהונה וכו' [שאם יש בהם מאלה הם פסולים בכלל לישא כפים בשום פעם] הנני מסכים ומעריב עם כת"ר להנהיג בקהלתו לישא כפים בכל יום או בכל שבתות השנה למען לא תבדל קהלתו מכל קהלות הספרדים די בכל אתר הנהגים כן לישא כפים בכל יום.

ואע"פ שכפי הנראה כי אלה המפריעים מלתקן במחנכם מלישא כפים בכל יום או בכל שבתות השנה, מקור ההתנגדות נובע מפני שבאו מאמשטרדם והסביבות שבשם ביטלו זה מאות בשנים מלישא כפים בכל שבת, בגלל שהתיקון הזה יצא מאותו הכופר ש"צ שר"י, ולא רצו זיכר שמו על הטובה ולכן החזירו למנהגם הקודם שלא לעלות כי אם בימים טובים בלבד, כמבואר כל זה באריכות בספר שו"ת אהל יעקב (ששפורטש) סימנים ס"ח - ע"א. עיין שם שבא על כך מכמה וכמה נימוקים שונים. ואמנם אין לזלזל כלל וכלל בנימוקים היסודיים שבא בשם על כך. אבל היות שהבעל אהל יעקב חוזר וכותב שם בעצמו בס' ע' שאם אחרי שיבטלו הנשיאות כפים בכל שבת, ותעקר תקנת הכופר מלהיקרא על שמו, ירצו כעבור זמן שוב לחדש הדבר לישא כפים בכל שבת ובכל יום, שפיר יכולים לעשות בכזאת, משום דאז אם יבא זכרונו של המטעה המסית יבא זכרון קלקולו ג"כ ויאמרו פעם א' נתקן על ידו ונתבטל ומזכירין אותו לגנאי ואיכא היכרא דלא נתקן על ידו ולא יעלה זכרונו כי אם לרעה עיי"ש, לכן אפשרי שפיר בזמננו לתקן אצל קהילות אלה הבאים מאמשטרדם והסביבות לישא כפים בכל שבת ובכל יום בכדי שלא יבדלו במנהגיהם מרוב קהילות הספרדים די בכל אתר ואתר. ובוה אסיים בברכת שים שלום טובה וברכה החפץ אשרו וטובו כל הימים אליעזר יהודא וולדינברג.

שם דמס'ע אף הם אומרת בעינא לא דמי היינו משום דאך עשה קילא טובא כיון דאפשר לעקור אותה ובראון תליא מילתא וכן מבואר משו"ת הרשב"א סי' י"ח דכיון דאפשר למיעקרה אע"ג דאכתי לא עקרה הו"ל כמתן ליתא כו' וגמרינן מיניה למורא וכבוד אב ואם ועמידה בפני רבו הואיל ואפשר למיעקרה להאי עשה דהרב שמחל על כבודו וכבודו מחול כו' ועיין בחו"מ דיבמות בהא דאמרי' מאי לאו דאמר שחוט לי כו' . אך בעיקרא דמילתא מבואר בחוספות שנועות דף ג' ד"ה ועל הזקן שכתב דאין ראיה מהא דיבמות דאחי עשה דמאורע כו' דאחי שרי ע"י אשה וככרי הא אפשר לקיים שניהם די"ל לדרך קרא היכא שאין שם אשה וככרי וא"ל ימתין עד שימצא אשה כו' מדבעי למימר בחולין דעשה דמאורע דמי עשה דשליח הקן ולא אמרינן ימתין עד שימצא אחר כו' ע"ש ולכאורה בפשיטות כו"ל לאחויי מהא דשבת דאמרינן ליתא אחר ולא אמרינן ימתין כו' כו' ואפשר דה"מ לדחויי דשאני ההם דאמילס בזמנה קפיד קרא ומה שיש לתמוה בדברי החוספות אלו דהא התגלחת של מאורע הוא ע"י כהן עיין בשער המלך פרק י"ב מהלכות עכו"ם שוב ראיתי בשו"ת ש"א שרמז לדברי חוספות אלו :

ובמאי דכתיבנא דהא דעשה דוחה ל"ה י"ל שהל"ת לא נאמרה במקום העשה כלל עיין בשו"ת מהרי"ק סי' קל"ט שהקשה על דברי האומר כן ובספר יצין המועה הקשה על הליכות עולם מדברי רש"י והוספות בברכות דף ק' ובאמת שהרמב"ן בספר תה"א בואר דברי רש"י על כהן ובפ"י כתב שם לפרש דברי רש"י דמהלק בין אם העשה בלוחו עיני גופא ועפ"י זה ג"ל לפרש דברי הירושלמי שהביא בשאגת אריה דבירושלמי דבי"ה קאמר ג"כ דאיתא מ"ד דס"ל שאין עשה דוחה ל"ת אלא"כ כתב בלידו ולפי דברי הפ"י יש לומר דבהך דכיוני באמת אפשר בלא כתישה אלא דזימנין שאין לו בלא רגבי' ובכ"ג אף על גב דהשתא לית ליה ולא אפשר אין להחיר כ"א כשהעשה כתב בלידו ומס"ע זעיקן בש"ס דידן דקר נעוץ דאל"כ לא הוי דחיק מהך טעמא דלית ליה לבד ולפי זה א"ש בפשיטות דברי הירושלמי דחלה שהביא הרא"ש והוספות דר"ה דאין עשה דוחה ל"ת אלא"כ כתב בלידו ור"ל בכ"ג דאפשר בהיתרא אלא שעכשיו אינו מלי' בידו דאז לא דחיק אלא"כ כתב בלידו וקאריה מאד דברי מחותנו ירדו כד"ש באהבה רבה ואהבה עולם :

הק' אפרים זלמן מרגליות מבראד :

הלכות נשיאות כפים :

שאלה ו

שלוש לכבוד אהו' ידידי כו' :

בדבר אשר שאל כ"ת בדבר המנהג הנהוג בכל מדינות אלו שלא יהיו כהנים נושאים כפי"ע כ"א ביו"ע לבד ויש מי שלבו מוקפו בדבר לפי שכמ"ע מן החורה הוא סהיו נושאים כפי"ע בכל יום אם יש מקום ויסוד למנהג זה ואם יש כח לבטלו אם לא :

תשובה בחללה אבאר לו כי המנהג שאלחנו נוהגין היום שלא ישאו כהנים כפי"ע כ"א ביו"ע ויש מקומות שנהגו אף בצנעות הוא מנהג קדום יותר מן חמשה מאות שנה כמבואר בספ' תשב"ץ קטן שחיבר תלמידו של מהר"ם מרובעבורג רבו של הרא"ש שכתב וז"ל אינו אומר אחר ברכת כהנים ושמו את שמי מפני שאפי' ברכת כהנים לא היה לנו לומר מן הדין שציימיהם היו עולין לדוכן בכל יום וכנגד זה אנו אומרים ברכת כהנים עכ"ל ובספר כל בו סי' י"א כתב וז"ל וכתב הר"מ ג"ע שאין אומרים אחר ברכת כהנים ושמו כו' לפי שציימיהם היו עולים לדוכן בכל יום וכנגד זה אנו אומרים ברכת כהנים זעירא עכ"ל וכ"כ בכל בו סי' קכ"ב וז"ל ואין המנהג עתה לעשות כ"כ אלא בשבתות ויו"ט ואפשר כי נמשעו מפני עורח ליבור עכ"ל ואחריהם החזיקו מהרי"ל בהי' רבם של כל גדולי מדינות אשכנז והאגור והד"מ ובש"ע בה"ג והסו"ט והמ"א נעשו ראש אחריו רק ה"ז כתב שאין לבטל ביו"ט העונה מחמת ג"כ

כ"ב ע"ג ונראה מדבריהם שאין לזוז מהמנהג וכן נראה מדברי שר
 הארונים וה"ה כי לא כחז"ל כ"א שיש כח של בני ח"י ומלכות
 מארים כי אכל מ"מ לא מוקי אפשיה לכוז שראוי לבעל המנהג
 כדרכו בשאר מקומות כשמוזכר מנהג שאינו ישר בעיניו משום דגם
 אינו חזון ומודה דבאתרא דנהיגו אין לבעל מנהגם שהרי הם
 קיבלו עליהם חומר' זו לבעול ל"כ וכיון ליתא עכ"פ דררא דאיסורא
 כמ"ש הב"י גופיה ג"כ דכל שלא נקרא אינו עובר וטעמא קא עמיס
 מהרי"ל ומשום ציטול מלאכה מאן גבר שיפטש לבעל המנהג אף
 אם היה גדול בחכמה כמו הב"י ז"ל כיון שהמנהג נתייחד עפ"י
 ותיקין ונעשה מעשה בפני גדולי הראשונים מהר"מ מרובנובוג ותלמידו
 התשב"ץ וכלל בו ומהרי"ל והאגור והרמ"א והלבוש והט"ו ומג"א וכל
 שאר גדולי הדורות עד זמנינו זה לא היה אדם שפרסם בדבר
 וידוע הספרי הסדרי הדורות שמהר"מ מרובנובוק נפטר בשנת ס"ה
 לחלק השני ובשנה שהוא ברח הרא"ש מאשכנז ובה לפולטילה אשר
 בספרד כמבואר בהקדמת ספר לידה לדרך וכבר הראיתיו שהיה
 מנהג זה באשכנז לפני מהר"ם ותלמידיו ומכלל הרא"ש ז"ל ומזמן
 ההוא עד עתה יותר מחמשה מאות שנה ועתה ארובי ידידי ירא
 וישפוט עיני שכלו את הנבזרים אנשי השם האלה אשר הקטן
 שבחלמידי חלמידיהם קטנם עבה ממתינו האם אמר יאמר לילה
 ביד רמה ערוך אתם מלחמה ובכחו ועולם ידו יעשה חיל ועזר כנגדו
 לבעל המנהג אשר יסדו רבים וגדולים זה זמן רב והאף אם היה
 נעלם מאתנו טעם הדבר לגמרי וק"ו דעממא אמרי בה וליכא דררא
 דאיסורא שהנחנו מחוייבים לנשים ארובי כאשרכסת לשמוע בקול
 דבריהם ואחריהם לא נשכח :

ובהיותי מעיין בזה הנהיגוהו לעינין מן שמיא ודייקנה
 ואשכנחא טעמא רבא למנהגא והגדולים שדחקו קלת
 בטעם המנהג מקום הניחו לי להסגדר בו כאשר אבאר בעזרי
 טעמא ריחא בלי גמגום ופקוק כלל והוא עפ"י מה דאמרינן
 בכחוצות דף כ"ד איבעיא להו מהו להעלות מ"כ ליהוסין כו' ואב"א
 השתא נמי בתרומה דרבנן אכול בתרומה דאורייתא לא אכול כו'
 הו קמן דבאיסורא דאורייתא לא שבקינן להו דספיקא הו כיון שלא
 מלאו כחכם המתייחסים וכ"כ הרמב"ם פ"ך מהל' א"ב ז"ל הכהנים
 בזה"ל בחזקה הם כהנים ואין אוכלים אלא בקדשי הגבול והוא
 שהיה תרומה של דבריהם כו' ובש"ת מהרש"ם כחז' צענין שבוי'
 לכהן ז"ל הני אומך בזה על מ"ש הריב"ש ז"ל בסיומן ל"ד ז"ל כ"כ
 הכהנים שבדורותינו שאין להם כתב היחוס אלא מפני חזקתן נהגו
 היום לקרוא ראשון בתורה כו' ע"ש הרי שהכהנים שבזמנינו אינם
 כהנים ודאי רק ספק וכיון שאיסור זה דשבוי' אינו אלא מדרבנן
 ראוי לומר ספק דרבנן לקולא כו' עכ"ל והאריכו צענין זה בש"ת
 מהרי"ב ובש"ו חוט השני ובתשובת חוות יאיר ובת"ב שבות יעקב
 ובת"ב זכרון יוסף ובתשוב' שבות יעקב מסיק' כדברי מהרש"ם
 דכהני זמנינו אינם רק כהני ספק ומוחר בהגולה ושבו' דרבנן
 ינכו ע"ש והא' החולקים על מהרש"ם דזה ס"ל כיון דעכ"פ הם
 כהני חזקה והא' החזיקו להו לענין זה לאסור עליהם כל פסולי
 כהונה אבל להחזיק אותם בכהנים ודאי להקל פביעא ללא מקילין
 ועיין בש"ת מהרי"ט שגם גדולי חכמי וויניאיה מסכימים בזה עם
 מהרש"ם ופשיטא דבוגיא כוהייהו רבנא :

ורפ"ז כיון דהני כהני ספיקא הו עכ"פ להרבה פוסקים אף
 נאכלו אותם דבר האסור להם ונלוה אותם לישא כפיהם
 דהא זר הנושא כפיו עובר בעשה דכה הנרכו אותם וגא זרים
 כמבואר בתשובות שם והאף לפי מ"ש הרמ"א כו' קב"ח ליישב דברי
 התוס' דאפשר עם כהנים אחרים אינו עובר מ"מ היכה דאפשר
 שאין כאלו כהנים כלל רק זרים ודאי שטובים וגם דעכ"פ איכה
 משום דכה לבעלה כמ"ש התוס' בשבת ולדעת כמה פוסקים
 בדרבה לבעלה עובר משום לא השא מדאורייתא והאף להסופות
 ודעימיהו דאשכנחא הוא מ"מ אין לברך מספק ומ"מ אף לישא
 שפוי בלא הברכה הקב"ו בחתלה ג"כ אסור כמ"ש הגאון בש"ת כ"ב
 סימן ע"ו דברכה יברך גופיה עני ברכה לבעלה הוא עיין שם
 ואף שיש לפקפק בזה עכ"פ לכתחלה יש לחוש אף לברכה יברך גופא
 ומ"ש להברכה שמתרין לפני' דאיכה איסורא דאורייתא או דרבנן :

ובספר כתובה אשר חיבר מחו' ושאריו הגאון החסיד האב"ד
 דק"ק פפד"מ ז"ל. הוסיף עוד בזה וכתב דלדברא אם
 הזר עולה לדוכן עם כהנים אחרים הוא עובר בעשה דכשה ששעה
 על הכהנים לברך כך הוא עשה על הישראל להצטרך מפי הכהנים
 בעשה שמתברכים וכמו שכתוב גם כן בספר מידים וברכה
 כהנים לריך להיות פנים כנגד פנים וכשעולה לדוכן אינו בכלל
 הברכה ועובר בעשה ע"ש שדפח"ח ועיין בש"ת בית יעקב סימן
 קכ"ג שכתב דודאי בין עם הכהנים אחרים בין בפ"ע עובר בעשה
 דכה הנרכו אותם ולא זרים וה"כ פביעא דכהני ספק אסורי' לישא
 כפיהם דאיכה חשש מחמת התלוא איסורי איסור לאו הבא מכלל
 עשה דכה הנרכו אותם ולא זרים ואיסור עשה שהישראל מלווה
 להצטרך מפי הכהנים המצטרך ואיסור ברכה לבעלה ובמקום שיש
 ספק אין לברך כמבואר בכל הפוסקים :

ורפ"ז דרבה לריך ליישב מנהג ח"י ומלכות מארים דנהוג גבייהו
 שיטתו כפיהם בכל יום אף לא חששו לזה כיון שהכהנים
 אין בידם לכתוב המתייחסים וכן למנהגינו שנושאין כפיהם ברגלים
 ולמה לא חיישין דלמא עבדי איסור' וללעז"ל דהיינו עעמייהו
 משום דאמרינן הסם בכתובות איבעיא להו מהו להעלות מ"כ
 ליהוסין כו' א"ל אגא מחייתין ידענא דתיא. ר' יוסי אומר גדולה
 חזקה שנאמר כו' אומר להם הרי אתם בחזקתכם במה הייתם
 אוכלים בגולה בקדשי הגבול אף עתה בקדשי הגבול ואי ס"ד מעלין
 מ"כ הני כיון דפרסי ידיהו אחי לאסוקינהו ודחי שאני התם דריע
 חזקתייהו כו' ואב"א השתא נמי בתרומה דרבנן אכול כו' ומשמע
 דאף לכהני' בתרא דלא אכול אלא מדרבנן מ"מ לא מיהו בידם מלישא
 כפיהם כיון דהש"ס קאמר בס"ד בפשיטות כיון דפרסי ידיהו כו'
 והתרין לא הסיב לו ללא אכול רק בתרומה דרבנן ולא פרסי ידיהו
 אלתא דכהן תירולא נמי סבר דפרסי ידיהו ומשמע ליה הכי
 מדקאמר הרי אתם בחזקתכם וכיון דבגבולין הו פרסי ידיהו לא
 הויהם מזה וליך טעם למה כיון דבתרומה דאורייתא לא אכול
 משום דספיקא ינכו ח"כ מ"ע לא מיהו בידם מלישא כפיהם
 דאיכה איסור עשה דל"ל דדוקא תרומה דאיכה איסור מיתה משה"כ
 ל"כ דאיסור עשה דז"א דלענין ספק אין לחלק בין איסור מיתה
 לעשה דס"ס ספיקא דאורייתא לחומרא ואין כאן חומרא דלתי לתי
 קולא כיון שאם אין קורין להם אינם עוברים ועיין בשבות יעקב
 מ"ש בזה ולא נהירא וכבר חמה עליו בספר זכרון יוסף ע"ש לכן
 נראה דהיינו טעמא דכל מה שחזיקו בו אע"ג דאיסור דאורייתא
 איכה לא רצה להורידה מחזקתם ושאיני תרומה דמיעקרא נמי לא
 התחזקו בגבולין רק בתרומה דרבנן ולא בתרומה דאורייתא ומ"כ
 שהוא עשה אין מעלין לתרומה דאורייתא שהוא עון מיתה וס"כ
 בתרולא קמא דאכלי בתרומה דאורייתא היינו משום דלחזיק ל"כ
 ולתרומה אף על פי שבגולה לא היה להם כי אם תרומה דרבנן
 מכל מקום לא הויהם מחזקתם כיון שהיו אוכלים בתרומה - משום
 חזקה כהונה אבל קדשים ללא החזקו באכלתם כלל השתא נמי
 לא אכול :

ומצאתי בדברי אה"ז הגאון השובהק ז"ל בהבואות שור סימן
 י"ח ס"ק כ"ב שכתב ג"כ דחזקה זו אינה כשאר
 חזקות עגון סבין צנצדק ומקוה שנמדד שצנצדק כשרותן בעשה שנתחזקו
 דהא הכא לא נחבר כשרותן מעולם ולא נתיחסו והא דאמר גדולה
 חזקה שה"ל לשנות דבר שנוהגין בו היתר לנהוג בו איסור כ"א
 בראיה ברורה ומנהי להם חזקה לפלגא לתרומה מפני שכבר נהגו
 בו היתר ואחרים בקודש שלא נהגו בו היתר עדיין אע"ג דתרומה
 חמורה נזר בקודש עכ"ל וה"כ בין לשמוי' קמא בין לשמוי' בתרא
 אינם כהני ודאי רק כהני חזקה ומתייחסים אותם במה שחזקו
 ואין מעלים אותם יותר מזה במה שלא נהגו בו עד עכשיו וזה
 ברור :

(ובתשובה ח' תמהתי על המג"א שכתב דהא מלחא אם זר
 עובר בעשה תליא בפלוגתא דלר"י דאמר כדים
 סומכות רשות אינו עובר בעשה ע"ש דלפ"ו לא פשיט הש"ס מידי
 מדאמר ר"י גדולה חזקה כו' דלמא ר"י לטעמי' ואין כאן מקומו)
 ועכ"פ ח"ג הא דבני ח"י ל"כ בכל יום משום שכבר החזקו בה
 משנים

משנים קדמוניות ואין מוליאין אותם מחזקתם והגדולים אשר הנהיגו במדינה זו שלא לישא כפייהם שבדי כיון לייבא איסורא אם לא ישרו כפייהם כי אחו למעבד לכתחלה ולהכניס עלמם בספק איסור אומרי' להו לא תעבדו וגם כי מהש"ס אין ראייה כ"כ שאין מוליאין אותם מחזקתם שהחזקו בה כבר אפילו במידי דלא קים להו כנפשייהו כלל והש"ס התם מיירי שהם אומרים שידועים בזירור שהם כהנים חלה שלא מאלו כהנים המתחזקים ולכך לא האמינום להעלותן יותר מכמות שהיו מחזקים ושפיר הוי פרכי ידייהו כיון שהם טוענים בעלמם ברי לי במלתא דאיסורא נאמינן על עלמם רק אי איכא חששא דלמא אחי למסקיניהו ליוחסין לא שבקינן להו אכל האידינא דכהנים גופייהו לא ידעו כלל ומעולם לא היה להם כהנים המתחזקים רק מלד שהחזיקו חזקה שאין עמם טענה הוא ולא שבקינן להו להקל בספק איסור עשה ומ"מ הניחו אותם לישא כפייהם כרגלים עפ"י חזקה שהחזיקו כדי שלא תשתכח תורת כהונה מהם ויבואו להקל בדברים שבהם מוזכר עליהם וכיוצא בזה אמרינן בסוף חולין אביי שקיל מתתא במעלי יומא דכפורי לאחזקוי נפשיה בכהני ופירך ולפרום ידיה חכמי ליה בעידנא ע"מ ולקמן אבאר בזה אכל בשאר ימות השנה לא ראו להקל בזה אף שאז היו מחזיקין בעלמם בתורת כהנים דכתיבנא . גם י"ל שהחמירו ע"פ מ"מ הרמב"ם דאין ע"א נאמן להאכיל בתרומה דאורייתא ותמה ה"ה בשם המפורשים וכן הר"ן דהא ע"א נאמן באיסורין וכתב בפ"י הטעם משום דחזיקין בתרובא דעלמא דלאו כהני ניכו (ובחמת דברי הפ"י ז"ע לפי מ"מ איש גופיה בקידושין דע"א נאמן נגד רוב ע"ש) ולפי"ז כיון דאין להם כהני יחוס דכהני ניכו א"כ חזיקין בתרובא דעלמא רק כרגלים לצד שמכו על חזקה כיון דרובא דעלמא לא החזיקו לכהני ואע"פ שאין לעשות קן לכתחלה מ"מ כדי שלא תשתכח מהם תורת כהונה וכ"ל :

ועיני

הדבר ברור דאף בני ח"י העושים כן הוא מטעם שלא ראו להפקיע כהנים מחזקתן שהחזיקו עד עכשיו ואף ע"פ שיש קולא בדבר וח"כ ק"ו הדברים בנ"ד דעד עכשיו נהוג ענמא שלא לישא כפייהם בחול שאין כח בשום אדם להסגיג להיפך והרי אה"ז נת"ש שפתיו ברור מללו שא"א לשנות דבר שחובטין בו היתר לנהוג בו איסור כ"א בראי' ברור' כו' וק"ו הדברים שא"א לשנות דבר שחובטין בו איסור לנהוג בו היתר כ"א בראי' ברורה והרי אדרבה בהאחי ראי' ברורות דאיכא חשש ספק איסור בדבר לדעת רבים וגדולים והמנכח נהיחד זה זמן רב ע"פ רבים וגדולים ומי משלנו יאמר נושא לדבריהם :

ועוד

נלע"ד לבאר הטעם ביותר ויבורר החילוק שבין בני ח"י לבני גולה על צדדי כראי מולק דודאי כהני זמנינו הם גרועי' מכהני חזקה כמבואר בש"ס וזה מבואר ממ"מ המג"א סימן ר"א לענין מה שאין נזכרים להקדים הבהן בכל מיני אע"ג דלאורי' הוא ע"ז כחב ואפשר שאין אנו בקיאין ביחוסיו כהונה וכמ"ש בש"ס הג"ד עכ"ל וט"ס הוא ונ"ל חנ"י ששם כתב על מ"מ הרמ"א וי"א שאין מהכילין בזה"ז חלה לשום כהן הטעם שאין מחזיקין אותו בכהן ודאי שמה נתחללה אחת מאמותיו וכ"פ רש"ל ומכרי"ל וצו"ד סימן שכ"ב העתיק בט"ז וש"ך דברי הרש"ל ביש"ש פרק כ"ה שאין מהכילין לכהן קטן וכ"ש לגדול בטבל לקריו שאין לו היחוס ואין אנו יודעין איזה כהן אמיתי והארכתיו פרק הפרס סימן ל"ה וכ"כ מוכרי' כו' עד משום דלא מחזיקין בזה"ז לכהן ודאי וגם הש"ך שם הביא דברי מהרי"ו ופשיטא לפי הטעם שכתב המג"א שמה נתחללה אחת מאמותיו הוא פסול גם לנ"כ כמבואר בסו' קכ"ח סעיף מ"ב וז"ל היש"ש בב"ק פרק ה' סימן ל"ה ועוד נראה שראוי להחמיר ולהסור חרמים בזה"ז אפילו פירש לכהן וככהן כבר קיבל מאחר שבש"ס אין לנו היחוס כמו שהיה בזמן הבית או אפי' אחר החורבן בימי התנאים והאמוראים שהיו עדיין נזכרים בתרומות וצטטרות והיה קרוב מימי הבית ועדיין היה יחוסיהם בידיהם וצטטרו מרוב חריכות הגלות וגזירות גירושין נתבלבלו והלואי שלא יהא נתבלבל זרע קודש בחול אכל זרע כהנים ולויים קרוב לודאי שנתבלבלו ואם לא כולו הרוב נתבלבל כמעשה דחליהו ז"ל עם הלויים כידוע בדברי רז"ל ואם לא הרוב בודאי קרוב למחלה שנתבלבלו וא"כ יתיר לדי

תקלה שמה יתן לכהן שאינו כהן ויחיה עדיין כהקדש ממש ומש"ס נהגו ג"כ האידינא שלא ליתן החלה אף לכהן שטבל לקריו למשום דלא מחזיקין בזה"ז לכהן ודאי וכ"כ זקן ומורה הוראה מהרי"ו ז"ל עכ"ל כהם העתקתי כל לשונו כי ביאר להדיא דכהני זמנינו גריעי טפי מהכהנים שעלו בזמן בית שני שאמר התרשטתא להם הרי אחם בחזקתיכם לפי שבחורך הגלות וגזירות גירושין נתבלבלו הרבה ובה נחה שקטא דעתי בחילוק שבין בני ח"י ומלכות מזרים לבין בני גולה שבמדינות אילו משום דבני ח"י ומלכות מזרים שניתתם במקומם כמאלו כן עתה ולא היה עליהם טלמול הגירושין ובגולה לא הלכו רק כל הגלים והמשברים שעברו עליהם היו בקביעות במקומם ובפיר הם כהני חזקה אע"פ שאין כהן יחוסם בידם משא"כ חן בני מדינות אלו ומדינות אשכנז שהורקנו מכלי אל כלי ומגולה אל גולה בגירוש ארפת קטלוגיא הרגון שפיתא ופורטגאל ויטלי' ונחפזו מהני להר ומגבעה לגבעה כמוזכר בספרי מהר"י אברבנאל וזרור המור והחסיד מהו' יוסף יעבץ ובכל ספרי הגלוי הדורות המספרים גדול התלחה אשר מאלתנו כאשר הגתה בגולה ממקומות הב"ל ושאר מקומות אחרים ובהו' דהוי יש לחוש שנתבלבלו כמ"ש רש"ל ובהני נמי יחא מה שהקשה בביאורי האלון מהר"א מוילנא ז"א בח"ח סי' תנ"ז דלמה אין מהכילין לכהן קטן דהא בתרומה דרבנן שמכין לחזקה וכמ"ש בפ"ב דכתובות הרי אתם בחזקתכם כו' ולפ"מ ח"ש דגם מהרי"ו מודה בכהני חזקה דאכלי בתרומה דרבנן רק עתה דורות אחרונים אחר הגירושים שקרוב לודאי שנתבלבלו ס"ל שלא להאכילו כלל וקרוב בעיני שאחר שנת חתנ"ו שאז היה שעת חירוס ברוב מדינות הללו כנודע בספרים ועל זה נתייחדו הקרובין שבמי הספירה ולפי שראו חכמי הדורות שנתבלבלו הרבה עמדו וגדרו גדר גדול בדבר שלא לישא כפיו בכל יום רק צו"ט כדי שלא תשתכח תורת כהונה מהם וכדאמרינן פרק הזרוע גבי אביי דשקל מהנתא במעלי יומא דכפורי לאחזקוי נפשי' בכהני ומה"ע כתב המג"א שמש"ס הש"ך דבפסח נוהגין ליתן החלה לכהן קטן ובשאר ימים לא משום דבפסח החלות מרובות כמ"ש רש"י בחולין הטעם דשקיל מעלי יומא דכפורי כיון שהמתנות מרובות אם לא יקח יחא נראה שאינו כהן ע"ש וה"נ צו"ט שזמן קהלה לכל הוא והכהנים והעם כולם בזהכ"ל ואין לבס על פולדת מנוות מחייתם ומללכה כלל אי לא פרכי ידייהו ויחמו העולם שידועים בעלמם שאינם כהנים או יבואו להקל ולחלל באיסורי כהונה כמ"ל ולכן היקנו צו"ט ישרו כפייהם שאינם לא יותר מ"ב ימים בשנה עכ"פ אכל אין בידינו להחזיק אותם בכהנים גמורים ממש במדינות אלו שנתבלבלו הרבה כמ"ש רש"ל ובפרט כהני ההמון שאינם יודעים מקור מחצבם כלל רק באמירה בעלמא קנו לקדושת כהונה והידיעה לאמיתתם הוא רפופה בידם כאשר אירע כ"פ אנשים שמחזיקים עלמם בחזקת כהונה ולבסוף נודע ע"י ארמי ופרמי ששקר בימינם או ששגו וטעו בשמות' ועיין בשו"ת יד חליהו וכן מתרמי בזמנינו זה לפרקים שיש באין ממקומות שאין מכירין אותם ומחזיקין עלמם בכהנים או לויים ואח"כ נודעים שהוא שקר וכיון שאם אין קורין לעלות ליבא איסורא כלל ולהיפך איכא ספיקא דתלתא איסורי פשיטא שאין לפרוץ בגדר לקרות אותם לדוכן בחול רק מה שסתירו להם דהיינו צו"ט ותו לא :

הנה

בררתי חומר הענין מה שיש בו די לתת טעם למנהג ועוד יד נטויה לכתאות לכ"ת שהמנהג מיוחד על אדני פו שהרי כתב הפ"ח סי' קכ"ח בשם ספר המקלועות דליכא דאיכא נדה בבית' דכהן חסור ליה למיסק לדוכן כל אימת דליתתא נדתה דלמך ר' יודן כל כהן כשנשא כפיו ואמו או השתו או בתו נדה ונכנס הוא באותו בית שגדה לשם הרי תפילתו על ישראל תועבה ואף הוא גורם לזרעו שיאבד מן העולם כו' והפ"ח כתב על זה שבדברים אלו אין לפרסמם דלא הם מעיקר הדין והנה לישראל שיהיו שוגגין ואל יהיו מזידין עכ"ל ומי הוא אשר לא יחוש לזה כלל כיון שספר המקלועות חיבר רבינו מנחם גאון שמוע כחו הגדול וידו החזקה והביא בשם ר' יודן שהוא אחד מן האמוראים שהתלפו תועבה וגורם לזרעו כו' ומי האיש שיראה בזה במקום אשר חפץ בצרכה יגרום קללה לעלמו ח"ו וגם פ"ח חש לכו טובא וכתב מוטב שיהיו שוגגין כו' ואף שהפ"ח כתב שאין לפרסם הדבר הנה אני מוכרח לגלות סוד ולפרסם הדבר בכדי שידעו שלא

כלל לדבר סרה על המנהג ופן יאמר האומר דרך מ"כ שהביא הפד"ח אחרי שלא נזכר בדברי הפוסקים ראשונים לאור דסמכא הוא כגון דא לרין לארועי שדברי ספר המקלוטות הללו הם כהובים על ספר חידושי הראב"ד למסכת חמיד והביאו בספר מחזיק ברכה ג"ב ולפי שהפד"ח קילר בהעסקת הלשון אעתיק לשון הראב"ד ז"ל וז"ל ובספר מקלוטות מ"כ היכא דליכא גדה צביחא דכסן אסור ליה למיסק לרוכן כל אימת דליחחא בנדחה דחיישינן דלמחא נגע במידי דנגעה היא ואחי לאטמווי דאמר ר' יודן כל כסן שנושא כפיו ואמו או אשאו או ברו עמאה ונכסו הוא ברוחו בית בנדח. לכס הרי חפלחו על ישראל הועבה והף גורם לזרעו שיאבד מן העולם ולא עוד אלא שאינו מוילא את ישראל ידי חובתן ועליו הכחוב אומר ובפרישכס כפיכס אעלים עיני מכס כו' שאלו תלמידיו את ר"א כו' ולפירושם יש לתמוה מ"ע להק תנאי דמהמרי כולי האי בנדח כו' י"ל דבכל אלו שאמרנו לא אמרו אלא לבעלי נפש כו' מיהו נראה דוקא ברוח דברים הוא שיש חילוק בין בעלי נפש לשאר בני אדם אבל ודאי לישא כפיו לכהנים דכ"ע. אחרי כיון דאמר ר' יודן כל כסן כו' משמע שאין חילוק בשום כסן וי"ל הטעם מזהו ללדה וזכה סמך הכתוב והסרתם את בני ישראל כו' בטעמא את משכני כו' לפיכך לרין לעשות הרהקה עובא לכל מה שנוגד במקדש כגון ברכה כהנים והקרבנות קרבנם שהם מעשה כהונה שא"פ שבכמה כהנים נוסגין בגבולין מכל מקום עיקרה הוא במקדש כו' מיהו הימא לומר שאף בזה"ע נובח דבר זה דאמר ר' יודן דלמחא במקדש קאמר מפני שמזכיר השם כהלכתו ולרין פרישות וטהרה ביותר כו' והמחמיר מהבדך עכ"ל:

ורענ"ד תמוה לפרש דודאי פשטא ליישנא דאמר ר' יודן כל כסן כו' על כסן שזמנו קאמר דאי על כהנים שזמנו המקדש קאמר לא היה לסחוב אלא לפרש ועוד שהרי הר"ח בספר המקלוטות העתיק זה לדיוא על כהנים שבזה"ע וגם לפי הטעם שכתב דלמחא נגע במידי דנגעה ביק נדה כו' ופשיטא דזמנו הנהקדש ליכא למיחש להכי כלל דכל"ה ה' לרין פרישת טהרה ביותר ליכנס למקדש מקום שהכהנים עומדים על דוכן שחיבו ברכת (אמנם כל"ה"ע מ"ם הטעם ללמחא נגע כו' דלפי"ו מאי מהני מה שאין עכשו נדה צביחי אס ריחה קודם לכן ונגע במידי כו' ובפרט במשכב ומושב דמטמא שבעה חף עבילה לא מהני ואין להאריך) ועכ"פ בגלות החל הזה שדירתינו דחוקה ואין איש שם על לב מי גבר מהכהנים יאמר טהרתי ולא נכנסתי להבית שהגדה לשם ולכן ראו הגאונים הקדמונים למעט צענין כ"כ שלא לרבות הועבה וקללה ח"ו והניחו דבר על יו"ט לבד מטעם שכתבתי לעיל חמנין דמתרמי שאין הגדה עמם בבית בימים מועזים הללו וגם להראב"ד שכתב דלמחא ר' יודן במקדש קאמר לא אמר כן אלא דרך דילמא וגם הראב"ד מסיים בה והמחמיר מהבדך ומי הוא אשר לא יחפון לקחת הברכה אשר בידך איש אלקים הראב"ד ז"ל:

שוב מלאתי בספר דרך הקודש שחיבר הגאון מהור"ר חיים אלפאנדרי על עשר קדושות וז"ל שם דף י"ד ראה זה חדש מה שמלאתי בהגהות מוה' בללאל אשכנזי ז"ל וז"ל בספר המקלוטות כו' והמחמיר מהבדך ברכה שמים עכ"ל איש אלהים קדוש הוא הרב ר' בללאל ז"ל ואני שמעתי רוב קהלות אשכנזים אין כהנים מושאים כפים בכל תפלה ותפלה כ"א פעם אחד בחודש דיים ולתקופת השנה וביה"כ אפשר שמשמשין לזה האיסור. ומהו הלכות שהביא בשם מהר"א הוא לשון הראב"ד ה"ל ככתבו וכלשונו ושמחתי שכוונתי לדעת הגאון מהר"ח אלפנדרי ז"ל שיש בזה כדי ליתן טעם למנהגינו שאין נושאין כפייהם בכל יום. וראיתי בספר לקט הקמח חלק א"ע דף קל"ג הביא דברי בעל דרך הקודש והוא ז"ל כתב שהנתינת טעם לדבר כתוב אללי בארובה ואין כחן מקומו וכו' וע"ש ובק"א לספר מחזיק ברכה מ"ם בזה וכיון דכלא ברכה כהנים ליכא איסורא ובנדכתם איכא חששא דתועבה ושמא מביאין קללה לעמם ולא ברכה ודאי שב ואל תעשה עדיף ויותר טוב להחמיר שלא לבדך ולקבל ברכה שמים שהבטיחנו הראב"ד ז"ל והף שהראב"ד י"ל שכוונהו שראוי כסן להחמיר להיות נשמר מאשה נדה שלא ליכנס בבית שהיא שם מ"ם הא אן לא אפשר לן בכהי וממילא שאין להם לישא

כפייהם כלל :

דבר זכינו ליתן טעמים מספיקים למנהג הזה שנהגו צפני רבים וגדולים זמן ארוך יותר מן ת"ק שנה אבל ב"מאת אין אנו אחראין לזה דלאף אם היה נעלם מאתנו טעם הדבר אין לנו לשנות המנהג וסליך מ"ם בק"א לספר מה"כ מדברי ר"ח בספר הישר כתיבת יד דף ק"ל בתשובתו לרבינו משולם ז"ל וכל שאינו נקי בסדר רב עמרום ובהלכו' גדולות ובמס' סופרים ופרכי ר"א וברכה ובתלמודינו ושאר ספרי אגדה אין לנו להרום דברי הקדמונים ומנהגם כי עליהם יש להמוך בדברים שאין מכתשינן תלמוד שלנו אלא שמוסיפין והרבה מנהגים בידינו על פייהם כו' עכ"ל ר"ח ז"ל וכבר האריך הרחיב מהרי"ק בשו"ע ט' צענין כהן שלא ראה ללמחא מזה"כ בשבת בראשית במקום שנהגו שיקרא ראשון מי שמחנכד שמן למאור וכו' וע"ז כתב דאפילו היה הכהן הכס כשמשון בן עוזאי ספריז על מדוהיו שאין לבנות המנהג שנהגו קדמונינו חסידים ואנשי מעשה ועל כיוצא בזה אמרו חז"ל הנה להם לישראל אם אינם נביאים כו' וכ"ש לפמ"ש שבעשה מקדש במדינתכם וז"ל הוא שמהגב אבותיכם בידיכם מאן מירמיה ל' מן ידכם שהרי מנהג אבותינו תורה היא וכדלמרינן בהעניית רב חיקלע לבבל חזינכו דקרו הלל כו' ש"מ דבאחרי' דרב לא היו רגילין לקרותו אפילו דילוגו אלא פשיטא דלא סבירא ליה הכי ואפ"ה כיון דחזי מנהג אבותיהם בידם לא ראה למחות בידם ואע"ג דפשיטא שהיו מצרכים עליהם כו' ולפי דעתו של רב היה ברוחו מנהג משום ברכה שאינה לריכה דעובר מזהו לא תשא מ"ם סמך על מנהג אבותיהם ולא ראה לבעלם ואע"ג דרב גדול הדור וקרי בכהני וכהי בידו למחות ק"ו בן בנו של ק"ו שאין בדור הזה מי שיוכל לשנות המנהג הנהגו עפ"י אבותינו הקדמונים דפשיטא שהיו בני תורה וקבעו מנהגן עפ"י התורה והמלוה ואפילו כנגד ההלכה אזלינן בחר המנהג היכא שהמנהג הוקבע על פי חכמי המקום כמ"ם המרדכי פרק הפועלים כו' ועוד שהרי השיב מהור"ר אביגדור כהן כו' וגרסינן בירושלמי ז"ח אומרת מנהג עוקר הלכה כו' אלמא מנהג בני העיר דוחה דין חכמי התלמוד חף עפ"י שמלחו לו סמך מן המקרא עכ"ל. ועוד יש להביא ראיה שאפילו נגד ההלכה אזלינן בחר מנהגא ואפילו נגד איסור דגריסין פרק הקומץ רבה אמר רב אם יבא אליהו ויאמר כו' שכבר נהגו העם שבגדל וז"ל דשאני מנהג חליהו וסחימת פרישות דמזוזה דכ"ע נהגו הכי אבל במנהג שאינו אלא במדינה אחת כיוצא לדון שלנו אין חוששינן לו במקום הלכה שהרי כתב הערוך בשם ר"ח כו' וממילא שמשנין דהא אם יבא אליהו כו' שייכא למימר אפילו במנהג שאין שיהיה בכל מקום כדפירשתי עכ"ל הנה העסקתי בקלרם כי ממנו יקח לנ"ד שאפילו אם היה נדוד איסור בדבר אין כה בידינו לבטל מנהג אבותינו שהורה היא ומ"ם בזה שאין נדוד איסור כיון שאם לא קראוהו ח"ל לעלות וגם הגאון בתשו' מנחם עזרי' סי' ז"ה שכתב ומה שברוב העולם אין כהנים עולין לרוכן כל ימות השנה מנהג גרוע הוא ומשום צטול מלאכה לשם כו' אלא שאין כהן עובר בעשה עד שיאמרו לו עלה ודי בזה עכ"ל מסיום דבריו מבוחר דכיון שאין בדבר משום איסור אעפ"י שאין טעם למנהג שקבעו לעשות קן מכל מקום אין מקום לבטלו ופוק חזי ג"ם שברוב העולם נוסגין בן וכבר צררנו שהוא מיוסד על הדני פז היעלה שועל ויפרוץ חומת אבני מגדל עדר עופל ובוהן ועיין במג"א סי' תל"ד מ"ם בשם שו"ת רמ"א סי' כ"א והביא ג"כ דברי מהרי"ק שהבאתי לעיל בקריה דאפילו יש במנהג דאיסור ואפילו מנהג במקום אחד מבטל הלכה וזהו צביוני סמ"ג כתב דמנהג עוקר הלכה אפילו רוב דיעות ס"ל אסור והתלמוד מסייע לכו והמנהג צנוי ע"פ הפסיקתא או ספרים החיוניים אמרינן מנהג עוקר הלכה דודאי כך קבלו רבותינו איש מפי איש עכ"ל ובפ"ר"ח סי' תל"ו הביא בשם ספר משא מלך ונאר שבע שמתלקים בין איסורא דאורייתא לדרבנן דבדרבנן לא מחינן ברוח וסווא ז"ל השיג עליהם וסובר דכל שיש לך איסור יש למחות בידם אבל היכא שאין לך איסור כלל פשיטא שאין כה ביד שום אדם לבטל המנהג כאשר הוכיח מהרי"ק במישור וכ"ש בזה שיש לך איסור להסיון כאשר כתבתי: **ועיין** בש"ע א"ח סי' תל"ג שכתב בהג"ה שם ולא יכנהו בעיר אחת מקלנת מנהג זה ומקלנת מנהג זה משום לא התגודדו ועיין

ועיין במג"א שם דלם רוב הקהל מוסיף כן לריבוי המיעוט לכהוג כרוב ע"ש וא"כ מכ"ס בני"ד שהמנהג נחפשו ברוב העולם שאין לפרוץ גדר והעושה תפורה המנהג עובר משום לא התגודדו מלבד החשש של שלשה איסורים וגרם קללה ותועבה שיש בענין הכ"ס עלמו וגם כי לענ"ד הטעם שכתב האגור בשם מהרי"ל משום דהגמ"י כהב שמונה לטבול לנ"כ בהגמ"י שלפנינו לא מלאתי אך להב"י ה"י לו הגמ"י יותר ממה שהיה בדפוסים שלפנינו כמבואר כ"פ לענ"ד הוא נ"כ טעם נכון וישר ומ"ש הב"י דתלי תניא דללא תניא שהרי טבילה לנ"כ לא הוצרכו בתלמוד ואם הם נהגו להחמיר ולטבול למה יבטלו בשביל כך ג' עשה בכל יום ואע"פ שאינו עובר אח"כ נקרא מ"מ מוטב להם שיקיימו ג' עשה בכל יום ולא יטבולו כיון שאינם מחוייבים שיטבולו כו' עכ"ל ולענ"ד אין זה תלי תניא דללא תניא דטבילה נמי תניא שהרי החס"ד בברכות דף כ"ב כהבו ד"מ דהא דק"ל כריב"ב דאין ד"ת מקבלין עומאה היינו דוקא לתורה אבל לתפלה לריק טבילה זמן לחב הרי"ף דאיכא מ"ד הכי דע"פ צני דחיה בט' קדים ורב האי גאון כהב נקוט מנהגא דכל ישראל בידך שכל בעלי קריין אע"פ שאין להם מים אין מתפללין עד שירחאו יב"ר"ש הביא דברים אלו בסתם והביאו הטור וסיים בה דהאידיד לא נהגו הכי והטעם משום טבול תורה ומשום טבול פ"ו והרמב"ם כהב לפי שלא פשטה בכל ישראל ולא היה כה בליבור לעמוד בה וזה דוקא לענין הפלה אבל לענין נ"כ כיון שנהגו הכהנים לסבול בעומם לטבול קודם דוקא וטעמא רבא איכא כמ"ס בהגדה אהא דקאמר ה"ס בברכות רב חמא טביל במעלי יומא דפסחא לאפוקי רביס י"ח ולית הנכתא כוה"י ח"ל י"מ לית הלכתא כוה"י במ"ס סאה אלא בט' קבין וי"א ה"מ ל"ת אבל לתפלה צני טבילה ופרי"ד ה"ס לתפילה ומכל מקום נכון לכהנים ולחזן לטבול להוילא לרבים ורב האי גאון החמיר מאל טבילה בעל קרי עכ"ל וגדולה מזו כהב בהגדה פרק שמונה טר"ס ח"ל וזכ"ל דנהוג עלמא כריב"ב בעלי קריין אין עובלין ביה"כ אבל כהן שראה צליל יה"כ או ביומו טובל ביה"כ כיון דנהוג טבילה לנ"כ עכ"ל ואף דהאידיד לא חזינו דנהגו הכי ואף כהן אינו רוחץ אלא מקום המלוכלך עיין בהגמ"י הביאו הב"י סימן תרי"ד מ"מ מבואר מדבריו דנ"כ ה"ט דמחמיר בה טפי משום דמבדק לייצור הו"ל כלהוילא את הרבים ור"ח טביל לכה מילתא אף בחר דבטלו לטבילתא ואף דלמריין לית הלכתא כוה"י נכון להחמיר כדבריו ואף לתפלה בעלי נפש מחמירין בה עיין בט"ז סי' פ"ח ובטור סי' רמ"א וסי' תרי"ד וכיון שאבותיהם קיבלו עליהם חומרא זו מוטב גם על זרעם אף דלא אפשר לכו כדלמריין בפסחים גבי בני ביטון נהגו דלא אזלו מזור לידן במעלי שבתא אחי בנייהו לקמי' דר"י אמרי אבוקן אפשר לן חקן לא אפשר לן ח"ל ר"י כבר קיבלו אבותיהם וכתיב ואל תטוש תורת אבך ועיין במהרי"ק בורש קמ"ד שכתב מאחד שנהגו כן מחמת סייג והרחקה ע"ש ובפ"ח הל' יו"ט סי' תל"ו וא"כ מה שכתב הב"י שיישר כוחם של בני ח"י שובחין כפיהם בכל יום ואין עובלין לניכ שפיר קאמר דמשקרא לא אחתיל בחומרא זו דטבילה לנ"כ מח"כ בני מדינת אלו שנהגו בחומרא זו לטבול לנ"כ ואל"ה להם לטנות ועכשו ח"א להם לנהוג בזה לטבול בכל יום ובפרט בימות סחורף לכך השוו המנהג בכל מקום לישא כפיהם ביו"ט שאז כל ישראל נוהגין לטבול לטבול עלמא ביגל ומ"כ הב"י מוטב להם שיקיימו ג' עשה בכל יום ולא יטבולו כיון שאין מחוייבים שיטבולו לפי מ"ש ז"א כיון דהני כהני דידן משקרא הכי קיבלו עלייהו לטבול חיובא איכא וגם נראה דזה דוקא היכא שמבטל המאזה לגמרי וכדלמך ה"ס לרב קטינא קטינא סדינא בקייטא כו' ליתא מה סהא עליה משמע דוקא בכה"ג שבטלה המאזה לגמרי ונראה כענין טלדקי כדי לפטור ממאזה ליתא אבל ה"ס מקיים אותה באיזה זמן לית לן בה וזכ"ל יש כדי ליתן טעם מה שנהגו להם בימים טובים לישא כפיהם כדי להחזיק במאזה זו זמן מה ולא בטלה מינייהו העשה לגמרי וכה"ג אשכחן בחולין דף קל"ג אמר אב"י מריש הוה חטיפנא מתנחא כו' להחזוקי נפשי בכהני ופירש"י שלא יכתוב באני כהן ופריך ולפרוס ידיו ומשני אכסי ליה שידיה פירש"י עח"כ שקבע לתלמידיו היו עורדים אהו מלישא כפיו שהיה עוסק לתלמידיו בעת שצבור נאכפיהם לכה"כ עכ"ל ה"ס קרין

וגם טעם הרמ"א שכתב משום דכל ימות החול ערוך ללם על החמיה ועל הכלכלה ובזמנא אפס אוכלים לחם ואין שריים בשמחה הוא טעם חמיתית כאשר כתב ר"י צר יסודה רבו של רש"י שהביא הב"י ועיין בשו"ת מהר"ם ב"ב סימן שמי"ט שר"י צר יסודה כהב שלא מלא סמך בזה אלא נהוג שכל העומד לברך ראוי שיהיה שרוי בשמחה ובטוב לבב שכן מלינו בילחק שאמר הביאה לי איד והוכלל ואחר שאלו ושחה חמיר לברכה והטעם הו"ל גם על פניו כו' ומאזה להכניג מדה הראשונים שכן מלינו בירושלמי משה עוקר הלכה עכ"ל וא"כ פשיטא שאין לנו לשנות מהלכה מדה הראשונים שהכנינו שלא לישא כפיהם בכל יום לפי שאין שרוי בשמחה ועיין בא"ח סימן תק"ס אבל ביו"ט במאזה לשמחה ברגלים יש להם לישא כפיהם וכבר הבאחי מש"ס דחולין דאב"י דחי מלות נ"כ משום דלתיים ליה עידיה ולמי היה נאה לברך ולהדר המאזה יותר מן אב"י והיה לו לדחות העת שקבע בשביל מאזה זו שחובס עליו לברך את העם אלא ודאי דכיון דלא לא נקרא אינו עובר בעטמא זוטא יכול להיות מן המענין ומוטבין ידיהם וגדולי הדורות שהיו כהנים ח"א"י בעל שארית יוכף וכה"ך והסמ"ע ואחריהם רבו כמו רבו שהיו כהנים ולא אחד בהם שמלחו לבו למעבד עובדא בנפשיה אף שהיו מחבבים המאזה ביותר והבא להנות המנהג הוא מזלזל בכבודן של הראשונים כאלו היו ח"ו מזלזלים במאזה זו ועיין בתס"ד סימן רל"ב דיש לחוש ללעז על הראשונים היכא דליכא ספיקא ולדדים שראוי להחמיר מן הדין וזכ"ל פשיטא שיש לחוש ללעז על הראשונים ואין לך לזלזל גדול מזה ובפרט אחרי שבארתי שיש לחוש לכמה איסורים שאין ספק שהבא לשנות ידו על ההתחייב ושובי"ב ליד ספר שו"ת אהלי יעקב שחיבר הגאון מוהר"ר יעקב ששפורטש וכן איתא שבעת שהיו רודפים אחר לבי שבור וכו' נהגו בקהלם לומר ברכת כהנים בכל שבת מה שלא נהגו קודם לכן כ"ה ביו"ט לבד ואחר שנתגלה הטעם היו קלת אנשים שאמרו דמ"ע היא וכיון שהחזיקו בה אינם יכולים לחזור ממנה וכהאן ה"ל האריך בדבר והוכיח במישור שיש לחזור למנהג הראשון שהרי נהגו בכל גלילי ישראל ובפרט במלכות אשכנז ופולין כאשר כתב רמ"א שלא לאומרה כ"ה ביו"ט ע"ש וק"ו הדברים אחרי שהראיתי שהמנהג נתייחד ע"פ גדולי הראשונים והאחרונים שלא לברך בנשיאת כפים הפורש ממנו כפורש מן החיים ולאקום יחגנו ויברכנו בזכות שמים דברי זעירא מן הכרייה ה' אפרים זמן מרגליות מבראד

שאלה ז

ידיד עלין למעלה . פאר המעלה . כבוד ידיד נפשי הרב גדול החריף ובקי המפורסם מוהר"ר יעקבקה"ג לנדא נ"י :

ראשון יקרו צעני נכבדי דבריו הנעימים אורי עיני ואמלתי זרועתי להשיב על דברתו צענין תקופת הח"ס אשר זכינו לאורם